

Бекітілген
«Каспий» тауар биржасы» АҚ
2024 жылғы 12 шілдедегі
Директорлар кеңесінің хаттамасымен
/мөр: Қазақстан Республикасы,
Нұр-Сұлтан қаласы,
«Каспий» тауар биржасы»
акционерлік қоғамы/

«Каспий» тауар биржасы» АҚ
сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша
Саясаты

2024

Мазмұны

1.	Жалпы ережелер.....	3
2.	Негізгі терминдер мен анықтамалар	3
3.	Қолдану саласы	4
4.	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл принциптері.....	5
5.	Сыбайлас жемқорлық әрекеттері.....	5
6.	Іскерлік сыйлықтар және іскерлік қонақжайлылық белгілері	6
7.	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мен саясатты сақтау	7
8.	Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабардар ету	8
9.	Биржаның басқару органдары мен бөлімшелерінің саясатының, функциялары мен өкілеттіктерінің орындалуын бақылау	10
10.	Қорытынды ережелер	11
1	қосымша.....	11

1. Жалпы ережелер

1.1. «Каспий» тауар биржасы" АҚ-ның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі саясаты (бұдан әрі - Саясат) негізгі ішкі нормативтік құжат болып табылады, ол «Каспий» тауар биржасы» АҚ-да (бұдан әрі - Биржа) сыбайлас жемқорлыққа және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне қарсы іс-қимыл, сондай-ақ қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларын сақтау сұрақтары бойынша қабылданған түйінді қағидаттар мен талаптарды белгілейді.

1.2. Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасына және халықаралық құқық нормаларына қайшы келмейтін бөлігінде қолданылады. Егер реттеу нормалары Саясаттың қағидаттары мен талаптарына қарағанда қатаң талаптарды тұжырымдайтын болса, көрсетілген реттеу нормалары қолданылады.

1.3. Биржа нөлдік төзімділік қағидатын ұстанады, бұл биржа қызметін жүзеге асыру кезінде кез келген нысандар мен көріністерде сыбайлас жемқорлықтан бас тартуды білдіреді.

1.4. Саясат Биржаның және Биржа қызметкерлерінің жоғары этикалық және кәсіби стандарттарға, бизнесті ашық және адал жүргізу қағидаттарына бейілділігін, сондай-ақ Биржаның корпоративтік мәдениет деңгейін көтеруге ұмтылысын көрсетеді.

1.5. Саясаттың негізгі мақсаттары болып табылады:

- 1) Биржаның жоғары іскерлік беделін қолдау.
- 2) Биржаның және/немесе оның қызметкерлерінің атынан да, оған қатысты да сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністерін анықтау және болдырмау, Биржаның қызметін жүзеге асыру кезінде Биржаның қызметінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына және сыбайлас жемқорлыққа қарсы халықаралық тәжірибеге сәйкестігін қамтамасыз ету.
- 3) Іскерлік этиканың жоғары стандарттарын ұстану және сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділікпен Биржаның корпоративтік мәдениетін қалыптастыру.
- 4) Биржа қызметкерлерінде және үшінші тұлғаларда Биржаның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл тәсілдері туралы бірыңғай түсінік қалыптастыру, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қағидаттары мен ережелерін белгілеу.
- 5) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға және Биржаны, сондай-ақ Биржа қызметкерлерін сыбайлас жемқорлыққа тарту тәуекелдерін барынша азайтуға бағытталған тиімді тетіктерді, рәсімдерді, бақылау және өзге де іс-шараларды құру.
- 6) Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық үшін жауапкершілік шараларын қолдану.

1.6. Саясат корпоративтік сайтта Биржа ұстанатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл тәсілдері туралы хабардар ету мақсатында Биржаның мүдделі тараптары үшін ашық қолжетімділікте орналастырылады.

2. Негізгі терминдер мен анықтамалар

1) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы - «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Қазақстан Республикасының Заңы және өз лауазымдық міндеттерін орындау шеңберінде Биржаның қызметкерлері, сондай-ақ Биржаның контрагенттері ретінде Биржаға қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы өзге де нормативтік құқықтық актілер.

2) Мүдделі тараптар - мүдделері Биржаның қызметін қозғайтын не мүдделеріне Биржаның қызметі әсер ететін клиенттерді, акционерлерді, инвесторларды,

қызметкерлерді, Биржаның контрагенттерін қоса алғанда, заңды және жеке тұлғалар, мемлекеттік органдар мен жұртшылық.

3) Контрагент - Биржа қандай да бір шарттық жазбаша немесе ауызша қатынастарға түсетін кез келген заңды тұлға немесе еңбек қатынастарын қоспағанда, Биржа қандай да бір шарттық қатынастарға түсетін кез келген жеке тұлға.

4) Мүдделер қақтығысы - қызметкерлердің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық міндеттері арасындағы қайшылық, онда қызметкерлердің жеке мүдделері олардың өздерінің лауазымдық міндеттерін орындамауына немесе тиісінше орындамауына әкеп соғуы және биржа қызметі бойынша шешімдердің объективті қабылдануына әсер етуі мүмкін.

5) Сыбайлас жемқорлық - қызметкерлердің жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды өздері не үшінші тұлғалар үшін алу немесе алу мақсатында өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді заңсыз пайдалануы, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру жолымен параға жығу.

6) Сыбайлас жемқорлық тәуекелі - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі.

7) Жария лауазымды тұлға (саяси маңызы бар тұлға) - жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын тұлға; мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті тұлға; мемлекеттік ұйымда немесе квазимемлекеттік сектор субъектісінде басқару функцияларын орындайтын тұлға; шет мемлекеттің заң шығару, атқару, әкімшілік, сот органдарында немесе қарулы күштерінде қандай да бір лауазымды атқаратын, тағайындалатын немесе сайланатын адам; шет мемлекет үшін қандай да бір жария функцияны орындайтын тұлға.

8) Қызметкер - Биржамен еңбек қатынастарында тұратын және еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын жеке тұлға.

9) Үшінші тұлға – клиенттерді, контрагенттерді және өзге де тұлғаларды, оның ішінде мемлекеттік органдар мен олардың лауазымды тұлғаларын қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, Биржа өз қызметін жүзеге асыру шеңберінде өзара іс-қимыл жасайтын кез келген жеке немесе заңды тұлға.

3. Қолдану саласы

3.1. Саясат Биржаның барлық қызметкерлеріне, олардың атқаратын лауазымына және олардың биржадағы жұмыс мерзіміне қарамастан, өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау немесе Биржаның мүдделерін білдіру шеңберінде қолданылады.

3.2. Биржа «Каспий» тауар биржасы» АҚ брокерлері мен дилерлері үшін сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі бекітілген Үлгілік стандарттарға қосымша, биржа мүшелері өз қызметінде және Биржамен өзара іс-қимыл шеңберінде саясаттың ережелерін ескереді деп күтеді. Биржа саясаттың принциптері мен талаптарын Биржаның еншілес компанияларына таратуға тырысады.

3.3. Биржа Биржаның контрагенттері мен үшінші тұлғалардың саясатта көрсетілген қағидаттар мен талаптарды ұстануға деген ұмтылысын құптайды.

3.4. Саясаттың қағидаттары мен талаптары тиісті міндеттер олармен жасалған шарттарда бекітілген не қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамадан тікелей туындайтын жағдайларда Биржаның контрагенттеріне, оның ішінде өнім берушілерге, агенттерге, консультанттарға, өкілдерге және өзге де тұлғаларға қолданылады.

3.5. Биржа мүдделі тараптарды саясатта белгіленген тәсілдер, принциптер мен талаптар туралы хабардар ету үшін ақылға қонымды күш салады, соның ішінде:

- 1) Еңбек шартын жасасу кезінде Биржаның барлық қызметкерлерінің саясатымен танысуды қамтамасыз етеді, сондай-ақ олардың саясатты сақтау жөніндегі міндеттемелерге қол қоюын қамтамасыз етеді.
- 2) Саясатты биржаның ресми веб-сайтында көпшілікке қол жетімді етеді.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл принциптері

4.1. Биржадағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл мынадай қағидаттарға негізделеді:

- 1) Биржа қызметінің қолданыстағы заңнамаға және жалпы қабылданған нормаларға сәйкестігі қағидаты.
- 2) Биржа басшылығының жеке мысалының принципі.
- 3) Биржа қызметкерлерін тарту принципі.
- 4) Тұрақты бақылау және тұрақты мониторинг принципі.
- 5) Тиісті тексеру принципі.
- 6) Жауапкершілік және жазаның бұлтартпастығы принципі.
- 7) Биржаның мүдделі тараптарын, оның ішінде клиенттерді, қызметкерлерді, контрагенттерді, жұртшылықты биржада қабылданған бизнесті жүргізудің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары туралы ашықтық және хабардар ету қағидаты.

5. Сыбайлас жемқорлық әрекеттері

5.1. Саясатқа сәйкес сыбайлас жемқорлық әрекеттері деп мынадай әрекеттер танылады:

- 1) Осындай пайда/артықшылық беретін тұлғаның немесе онымен байланысты тұлғаның пайдасына шешім қабылдауға итермелеу мақсатында кез келген қаржылық, мүліктік және/немесе өзге де пайда/артықшылық беру, соның ішінде ұсыныс, уәде беру немесе пара беруді жүзеге асыру.
- 2) Осындай пайда/артықшылық беретін тұлғаның немесе онымен байланысты тұлғаның пайдасына шешім қабылдауға итермелеу мақсатында қаржылық, мүліктік және/немесе басқа пайда/артықшылық беру туралы талап немесе өтініш.
- 3) Алаяқтық, қаржылық, мүліктік немесе өзге де пайда/артықшылық алу мақсатында Биржаның заңды мүдделеріне қайшы келетін өзінің лауазымдық жағдайын заңсыз пайдалану.
- 4) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қолданыстағы заңнамасын бұзатын кез келген өзге де әрекеттер.

5.2. Саясатқа сәйкес саясаттың 5.1 т. көрсетілген іс-әрекеттер олар жасалған кезде сыбайлас жемқорлық іс-әрекеттері ретінде сараланатын болады:

- 1) Тікелей немесе жанама.
- 2) Жеке немесе үшінші тұлғалардың делдалдығы арқылы.
- 3) Ақша қаражатын, құндылықтарды, өзге де мүлікті және/немесе көрсетілетін қызметтерді, өзге де мүліктік және/немесе мүліктік емес құқықтарды алуды/беруді қоса алғанда, кез келген нысанда.

5.3. Биржаға және оның қызметкерлеріне тыйым салынады:

- 1) Тікелей немесе делдал арқылы ақша қаражатын, бағалы қағаздарды, өзге де мүлікті (сыйлықтарды, шығыстарды өтеуді, жеңілдіктерді, ойын-сауықты, кез келген қаржылық немесе өзге де пайданы немесе артықшылықты қоса алғанда, бірақ онымен шектелмей) не мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсетуді, кез келген мемлекеттік қызметшіге немесе өкілге мүліктік құқықтар беруді ұсынуға, уәде беруге, мақұлдауға

немесе жүзеге асыруға қоғамдық/коммерциялық ұйым өзінің іс-әрекетіне әсер ету (әрекетсіздікті қамтамасыз ету) және / немесе орынсыз артықшылық алу мақсатында.

2) Тікелей немесе делдал арқылы ақша, бағалы қағаздар, өзге мүлік, мүліктік сипаттағы қызметтер көрсету, өзге мүліктік құқықтар немесе кез келген өзге құндылықтар беру, сондай-ақ кез келген қаржылық немесе өзге де пайда немесе артықшылық түріндегі кез келген төлемдерді талап етуге, алуға немесе алуға келісім беруге, егер мұндай төлемдерді, пайда немесе артықшылықтарды алудың шарты іс-әрекеттер жасау болып табылса, берушінің мүддесі үшін лауазымдық міндеттерді орындау, сондай-ақ егер осы төлемдер, артықшылықтар немесе артықшылықтар осындай міндеттерді орындағаны үшін тікелей немесе жанама сыйақы болып табылса.

3) Пара беру немесе коммерциялық пара беру бойынша делдалдықты жүзеге асыру, яғни пара берушінің немесе пара алушының тапсырмасы бойынша параны тікелей беру не пара алу немесе коммерциялық пара беру туралы келісімге қол жеткізуге не олардың арасындағы келісімге қол жеткізуге немесе іске асыруға өзге түрде ықпал ету.

4) Өзінің лауазымдық жағдайын Биржаның заңды мүдделеріне қайшы қаржылық не өзге де пайда/артықшылықтар алу мақсатында өзге де заңсыз пайдалану.

5.4. Биржа Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының нормаларына қайшы келетін немесе Биржаның іскерлік беделіне, сондай-ақ лауазымдық міндеттерін орындау кезінде оның қызметкерлерінің іскерлік беделіне қауіп төндіретін қандай да бір төлемдерді немесе іс-әрекеттерді жүзеге асыру үшін агенттерді, консультанттарды немесе өзге де үшінші тұлғаларды тартпайды.

5.5. Биржа қызметкерлері өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде:

1) Мүдделер қақтығысының туындауына алып келетін жағдайларға жол бермеу, ал өзінің лауазымдық міндеттері шеңберінде шешімдер қабылдау кезінде Тек Биржаның мүдделерін басшылыққа алу.

2) Қызметтік жағдайын, сондай-ақ олар қол жеткізе алатын ақпаратты жеке мүддесі үшін немесе байланысты тұлғалардың мүддесі үшін пайдаланбау.

3) Нақты немесе ықтимал мүдделер қақтығысына, оның ішінде жұмысқа қабылдау кезінде, жаңа лауазымға тағайындау кезінде әкелуі мүмкін жеке мән-жайлар туралы ақпаратты уақтылы ашу.

5.6. Биржа қызметкері өзінің лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде мүдделер қақтығысының болуы немесе туындауы туралы өзінің Биржаның құрылымдық бөлімшесінің басшысын хабардар етуге міндетті.

5.7. Биржа қызметкері тарапы өзі немесе оның тікелей бағынысы болып табылатын мүдделер қақтығысын болғызбау немесе реттеу жөнінде шаралар қолданбаған, мүдделер қақтығысының туындағаны (туындау мүмкіндігі) туралы хабардар ету жөніндегі міндетті орындамаған жағдайда, осы қызметкерге тәртіптік жаза шаралары қолданылуы мүмкін.

6. Іскерлік сыйлықтар және іскерлік қонақжайлылық белгілері

6.1. Биржа қызметкерлеріне олардың биржадағы жұмысына байланысты сыйлықтар қабылдаудан және беруден бас тартқан жөн. Алайда, сыйлықтарды қабылдау және беру қалыптасқан іскерлік қатынастардың бөлігі болуы мүмкін немесе іскерлік этикеттің әдет-ғұрыптарына сәйкес келуі мүмкін.

6.2. Биржа қызметкерлеріне және олардың жақын туыстарына Биржаның клиенттері мен контрагенттерінен материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе қызметтер ұсынған тұлғалардың пайдасына биржа қызметкерлерінің әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін ұсынылатын кез келген материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе қызметтерді қабылдауға тыйым салынады, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы қызметкерлердің

қызметтік өкілеттіктеріне кірсе не олар өзінің лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге ықпал етуі мүмкін (әрекетсіздік).

6.3. Биржа қызметкерлері биржа атынан басқа тұлғаларға бере алатын не олардың биржадағы жұмысына байланысты басқа тұлғалардан алатын сыйлықтар мынадай өлшемшарттарға сәйкес келуге тиіс:

1) Биржа қызметінің мақсаттарымен тікелей байланысты болу.
2) Әрекет (әрекетсіздік), құқықтар бергені, қызметтер көрсеткені, мәміле, келісім, рұқсат туралы белгілі бір шешім қабылдағаны немесе өзге де заңсыз немесе этикаға жат мақсатпен алушыға ықпал етуге тырысқаны үшін жасырын сыйақы болып табылмауға тиіс.

3) Ақылға қонымды, пропорционалды және сәнді заттар болмау.

6.4. Биржаның және/немесе Биржа қызметкерінің атынан үшінші тұлғаларға қолма-қол немесе қолма-қол ақшасыз нысанда (валютаға қарамастан) ақша қаражаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар, асыл тастар, сондай-ақ пайда мен қызметтер, оның ішінде ойын-сауық, көлік шығыстары, несиелер, жеңілдіктер төлеу, мүлікті пайдалануға беру түріндегі сыйлықтарға жол берілмейді және басқа да артықшылықтар.

6.5. Биржаның кәдесый сыйлықтарын мемлекеттік органдардың өкілдеріне, клиенттерге және Биржаның іскер серіктестеріне беруге жол беріледі.

6.6. Әр түрлі өкілдік іс-шаралар түсінілетін іскерлік қонақжайлылық саласындағы Биржаның іс-шараға шақырылған қатысушы тарапынан қандай да бір қарсы міндеттемелердің туындауына әкеп соқпауы және/немесе оның іскерлік пайымдаулары мен шешімдерінің объективтілігіне ықпал етпеуі тиіс.

6.7. Ұйымдастырушы және шақырылған тарап ретінде әрекет ететін биржа қызметкерлеріне, егер соңғысы заңсыз болса, пара немесе коммерциялық пара ретінде қабылдануы мүмкін және/немесе қоғамдық мораль мен адамгершілікке нұқсан келтіруі мүмкін болса, өкілдік іс-шараларға қатысуға тыйым салынады.

6.8. Егер биржа қызметкерлеріне лауазымдық міндеттерін орындау барысында объективті қымбат сыйлықтар немесе үшінші тараптың Жомарт қонақжайлылығы ұсынылса, биржа қызметкерлері бұл туралы өзінің тікелей басшысына хабарлауға міндетті.

6.9. Биржа қызметкерлеріне контрагенттер мен мемлекеттік құрылымдардан семинарлар, дөңгелек үстелдер, конференциялар және т.б. сияқты ресми іс-шараларға шақыруға немесе қабылдауға рұқсат етіледі.

7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мен саясатты сақтау

7.1. Биржа ішкі бақылаудың сенімді жүйесін қалыптастырады, тұтастай алғанда Биржаның тәуекелдерін және жекелеген процестерді бағалауға негізделген, сыбайлас жемқорлық қызметінің мүмкіндігін шектейтін және оны жедел анықтауға мүмкіндік беретін халықаралық стандарттарға сай келетін сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі шаралар кешенін іске асырады.

7.2. Биржаның лауазымды адамдары мен қызметкерлері атқаратын лауазымына және олардың биржадағы жұмыс мерзіміне қарамастан, Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының және саясаттың талаптарын, кәсіптік әдеп қағидаттарын және бизнесті іскерлік жүргізудің этикалық нормаларын мұлтіксіз сақтауға міндетті.

7.3. Биржаның лауазымды адамдары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы мен саясатының сақталуына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы мен саясатының қағидаттары мен талаптарын бұзатын әрекеттерге (әрекетсіздікке) жеке жауапты болады.

7.4. Биржа Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын және саясатты бұзуды биржа қызметкерлеріне тәртіптік жауаптылық шараларын қолдануға, сондай-ақ Биржаның, құқық қорғау органдарының немесе өзге де адамдардың бастамасы бойынша Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын (әкімшілік, қылмыстық және өзге де жауаптылық) бұзғаны үшін жауапкершілік шараларын көзделген тәртіппен және негіздер бойынша қолдануға әкеп соғуы мүмкін елеулі теріс қылық ретінде қарайды Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасымен және Биржаның ішкі нормативтік құжаттарымен.

7.5. Биржаның мүдделеріне қарсы бағытталған іс-әрекеттерді (әрекетсіздіктерді) жасағаны үшін жауапкершілік олардың жасалу мерзімінің ескіру мерзіміне қарамастан, сондай-ақ көрсетілген іс-әрекеттер (әрекетсіздіктер) олардың орындалуы үшін материалдық және/немесе материалдық емес көтермелеудің болуымен алдын ала шартталған-болмағанына қарамастан туындайды.

7.6. Биржа қызметкерлері басқа биржа қызметкерлері немесе үшінші тұлғалар ұсынатын кез келген түрдегі заңсыз көтермелеуден күмән келтіруге, түсініспеушілікке және мұндай бас тартуды екіұшты түсіндіруге орын қалдырмайтын анық және анық нысанда бас тартуға міндетті. Мұндай заңсыз көтермелеудің кез келген ұсынысын немесе ұсынуға әрекетін биржа қызметкері комплаенс және биржа Тәуекелдерін басқару қызметінің басшысына дереу жеткізуі тиіс.

7.7. Биржаның әрбір қызметкері саясатпен танысуға және саясатқа 1 қосымшада белгіленген нысанға сәйкес саясатты адал сақтау міндеттемесін жазбаша растауға міндетті.

7.8. Биржа мұндай бас тарту нәтижесінде Биржа коммерциялық немесе бәсекелестік артықшылықтарды жіберіп алса немесе Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын немесе саясатын бұза отырып ғана болдырмауға болатын залалдарға ұшыраса да, сыбайлас жемқорлық әрекеттерге қатысудан бас тартқан биржа қызметкерлерінің жауапкершілікке тартылмауын қамтамасыз етеді.

7.9. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының нормаларына немесе саясаттың қағидаттары мен талаптарына өз әрекеттеріне күмәнданатын биржа қызметкерлері Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың сақталуын бақылау үшін биржада жауапты тұлғаға немесе құрылымдық бөлімшенің басшысына консультация алу үшін жүгінуге құқылы.

7.10. Биржа сыбайлас жемқорлық қызметіне қатысқаны немесе қатысқаны белгілі тұлғаларды биржадағы басшылық лауазымдарға тағайындауға жол бермеу үшін ақылға қонымды күш-жігер жұмсайды.

7.11. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін және сыбайлас жемқорлық қызметіне тартылуы мүмкін контрагенттермен Іскерлік қатынастар тәуекелін барынша азайту үшін Биржа контрагенттерді таңдаудың объективті және ашық процесін қамтамасыз етуге ұмтылады, сондай-ақ ақпаратты талдайды және контрагенттердің сенімділігіне, сыбайлас жемқорлыққа төзімділігіне, мүдделер қақтығысының болмауына, Биржаның жария лауазымды тұлғаларымен және қызметкерлерімен өзара байланысына тексеру жөніндегі іс-шараларды жүзеге асырады.

7.12. Биржа контрагенттермен шарттар жасасу кезінде Шарт мәтініне міндетті сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпені қамтиды.

7.13. Биржа өз қызметкерлерін сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша оқытуды жүргізе алады.

8. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабардар ету

8.1. Биржа қызметкерінде қандай да бір куәлік немесе биржада сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, мүдделер қақтығысы болғандығы немесе биржа өз клиенттеріне

ұсынатын қызметтер сыбайлас жемқорлық мақсатында пайдалану үшін пайдаланылады немесе болжанады деген негізделген күдік болған жағдайда, бұл туралы келесі жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде хабарлау қажет, бұл туралы белгілі болғандай тиісті бұзушылықтарды сипаттайтын ақпаратты қоса бере отырып, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық немесе оған күдік болған жағдайда:

- 1) Биржаның комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметінің басшысына.
- 2) Осы басшыға қатысты тиісті күдік туындаған жағдайларды қоспағанда, өзінің тікелей басшысына.

8.2. Биржа сондай-ақ Биржаның жұмыскері болып табылмайтын мүдделі тараптардың биржаға сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық немесе мүдделер қақтығысы туралы куәліктер немесе негізделген күдік туралы хабарлауға деген ұмтылысын құптайды. Бұл жағдайда толық ақпарат Биржаның сенім телефонына жіберілуі мүмкін: электрондық пошта ethics@ccx.kz.

8.3. Биржа келіп түскен барлық хабарламалардың құпия қаралуын қамтамасыз етеді, сондай-ақ бұзушылықтар туралы ақпаратты немесе негізделген күдіктерді адал берген тұлғаларға осындай хабарламамен байланысты кез келген жағымсыз салдардан қорғауға кепілдік береді. Атап айтқанда, биржа саясаттың 8.1 т. сәйкес ақпарат жіберген биржа қызметкерінің жеке басы, оған қатысты тиісті ақпарат берілген биржа қызметкерлерін қоса алғанда, Қазақстан Республикасының заңнамасында және Биржаның ішкі нормативтік құжаттарында көзделген жағдайларды қоспағанда, биржа қызметкерінің келісімінсіз үшінші тұлғаларға ашылмайтынына кепілдік береді.

8.4. Биржаның құрылымдық бөлімшелерінің басшылары биржа қызметкерлеріне биржада сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жасау туралы куәліктер мен негізделген күдіктер туралы ақпарат беру құқығына кедергі келтіргені үшін, сондай-ақ биржа қызметкерлеріне олар ұсынған өтініштерге байланысты тәртіптік және басқа да ықпал ету шараларын қолданғаны үшін жауапты болады.

8.5. Саясаттың 8.3 т. көзделген қорғау шаралары саясаттың 8.1 т. көрсетілген ақпаратты жосықсыз немесе пайдакүнемдік мақсаттармен, оның ішінде көрінеу жалған ақпаратты жіберген биржа қызметкеріне қолданылмайды.

8.6. Сыбайлас жемқорлық қызметінің әрбір ақылға қонымды негізделген күдігі немесе белгіленген фактісі бойынша Биржа Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына жол берілетін шеңберде Қазақстан Республикасы заңнамасының және Биржаның ішкі нормативтік құжаттарының талаптарына сәйкес қызметтік тергеп-тексеруге бастамашылық жасайды.

8.7. Қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталған жағдайда, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау тергеп-тексерудің аяқталуы болып есептеледі.

8.8. Биржа құқық қорғау органдарына биржаға белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарлауға, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық қылмыстардың жолын кесу немесе тергеу жөніндегі іс-шараларды жүргізу кезінде құқық қорғау органдарының уәкілетті өкілдеріне жәрдемдесуге міндеттеме қабылдайды.

8.9. Биржа қызметкерлері саясатты бұзушылықтарды қарауға жәрдемдесуге, оның ішінде бұзушылықтар үшін негіз болған мән-жайларды тексеру үшін қажетті құжаттарды ұсынуға міндетті.

9. Биржаның басқару органдары мен бөлімшелерінің саясатының, функциялары мен өкілеттіктерінің орындалуын бақылау

9.1 Биржаның Директорлар кеңесі:

1) Саясатты, сондай-ақ оған енгізілетін өзгерістер мен толықтыруларды бекітеді.

2) Биржа қызметінің Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына, саясат қағидаттары мен талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету мақсатында, сондай-ақ Биржаның атқарушы органдары жүзеге асыратын сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша шаралар қабылдау нәтижелері туралы биржа Президентіне хабарланады.

9.2. Биржа Президенті:

1) Саясат ережелерінің сақталуына жалпы бақылауды жүзеге асырады.

2) Биржаның құрылымдық бөлімшелері басшыларының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құзыреттерін айқындайды.

9.3. Сәйкестік және тәуекелдерді басқару қызметі:

1) Биржа қызметкерлерінің өтініштерін, сондай-ақ биржада сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы ақпарат немесе күдік туындаған жағдайда Биржаның мүдделі тараптарының өтініштерін қабылдайды.

2) Биржа қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жасау фактілері немесе ниеттері туралы биржа Президентін хабардар етеді.

3) Қызметтік тергеп-тексерулердің бастамашысы болады, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы өз құзыреті шеңберінде қызметтік тергеп-тексерулер жүргізеді, сондай-ақ қажет болған жағдайда Биржаның өзге бөлімшелерінің қызметкерлерін тартады.

4) Биржада сыбайлас жемқорлық бұзушылықтарды ұйымдастыруға бағытталған өзге тұлғалардың әрекеттеріне биржа қызметкерлерін тартуға жол бермеу жөніндегі шараларды жүзеге асырады.

5) Биржаның ресми веб-сайтында биржада қабылданатын сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары туралы саясат пен ақпараттың орналастырылуын бақылайды.

6) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оларды жауапқа тарту мақсатында биржа қызметкерлері және/немесе үшінші тұлғалар жүзеге асырған, Биржаның мүдделеріне қарсы бағытталған сыбайлас жемқорлықтың анықталған фактілері бойынша материалдар мен ақпаратты беру бөлігінде мемлекеттік органдармен ынтымақтасады.

7) Биржаның жаңа қызметкерлерін кәсіби этикалық мінез-құлық мәселелері бойынша Биржаның саясатымен және ішкі нормативтік құжаттарымен таныстыруды қамтамасыз етеді.

8) Биржа қызметкерлерін оқытуды жүргізеді және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында оқыту материалдарын дайындайды.

9) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы өз құзыреті шеңберінде өзге де іс-қимылдарды жүзеге асырады.

9.4. Биржаның құрылымдық бөлімшелерінің басшылары оларға тікелей бағынатын қызметкерлердің саясат қағидаттары мен талаптарын сақтауын қамтамасыз етеді, сондай-ақ комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметіне сыбайлас жемқорлық тәуекелдері туралы ақпарат береді.

9.5. Биржа қызметкерлері өз қызметінің бағыттарына тән сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіруге және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері

бойынша комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметімен өзара іс-қимыл жасауға міндетті.

9.6. Қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүйенің тиімділігін мерзімді талдау ішкі аудит шеңберінде жүзеге асырылады.

10. Қорытынды ережелер

10.1. Саясат, сондай-ақ оған барлық толықтырулар мен өзгерістер Биржаның Директорлар кеңесінің шешімімен бекітіледі, өзгертіледі, күші жойылды деп танылады.

10.2. Егер Биржаның Директорлар кеңесінің шешімімен оны қолданысқа енгізудің өзге мерзімі белгіленбесе, саясат Биржаның Директорлар Кеңесі бекіткен күннен бастап күшіне енеді.

10.3. Саясат қажеттілігіне қарай, бірақ үш жылда бір реттен сиретпей оның өзектілігі мен Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы халықаралық практикаларға сәйкестігі тұрғысынан қайта қаралады.

10.4. Саясатта көрініс таппаған барлық мәселелер бойынша Биржа Қазақстан Республикасының заңнамасын, сондай-ақ Биржаның өзге де ішкі нормативтік құжаттарын басшылыққа алады.

10.5. Егер Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық актілерін өзгерту нәтижесінде саясаттың жекелеген ережелері оларға қайшы келсе, саясатқа өзгерістер енгізілген сәтке дейін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын басшылыққа алған жөн.

«Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатына 1 қосымша

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі «Каспий» тауар биржасы» АҚ саясатын сақтау жөніндегі міндеттеме

Мен, «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатымен танысқанымды растаймын.

Мен Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында, «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатында белгіленген талаптарды адал сақтауға міндеттенемін.

Маған «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның барлық қызметкерлеріне, мені қоса алғанда, тікелей немесе жанама, жеке немесе үшінші тұлғалардың делдалдығы арқылы сыбайлас жемқорлық және алаяқтық әрекеттерге қатысуға, оның ішінде пара ұсынуға, беруге, уәде беруге, сұрауға немесе алуға, сыбайлас жемқорлық әрекетті жүзеге асыру кезінде делдал болуға, қызмет бабын және лауазымдық өкілеттіктерін теріс пайдалануға тыйым салынғаны туралы ескертілді.

Мен «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның басқа қызметкерлерін, «Каспий» тауар биржасы» АҚ-мен өзара іс-қимыл жасайтын контрагенттерді немесе өзге де үшінші тұлғаларды сыбайлас жемқорлыққа тарту туралы бар негізделген күдіктер туралы хабарлау қажеттілігімен таныстым.

Мен «Каспий» тауар биржасы» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қорғау органдарымен ынтымақтасатынын және оларға анықталған сыбайлас жемқорлық фактілері бойынша барлық ақпаратты беретінін білемін.

Маған Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын және «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын бұзғаны үшін тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және/немесе қылмыстық жауаптылыққа тарту мүмкіндігі туралы хабарланды.

(ТАӘ, лауазымы, қолы, қол қойылған күні)